

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.

Ефективна економіка. 2026. № 3.

ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.115>

УДК 657:336.22:004

С. В. Візіренко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8163-7411>

І. В. Капустян,

к. е. н., доцент кафедри економіки та менеджменту,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4915-7864>

УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННІ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ДОТРИМАННЯМ МСФЗ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

S. Vizirenko,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Economics and Management, National University "Odesa Law Academy"*

I. Kapustian,

*PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economics and
Management, National University "OdesaLawAcademy"*

CHANGE MANAGEMENT IN ACCOUNTING AND TAXATION OF BUSINESS ENTITIES USING INFORMATION SYSTEMS IN COMPLIANCE WITH IFRS IN THE CONTEXT OF THE DIGITALIZATION OF THE ECONOMY

У статті досліджено особливості управління змінами в обліку та оподаткуванні суб'єктів бізнесу із застосуванням інформаційних систем та дотриманням Міжнародних стандартів фінансової звітності в умовах цифровізації економіки. Обґрунтовано, що цифрова трансформація змінює традиційні підходи до організації бухгалтерського обліку, податкового адміністрування та формування фінансової інформації, зумовлюючи перехід до інтегрованих цифрових рішень, автоматизації облікових процедур, електронного документообігу, аналітики даних і стандартизації звітності. Узагальнено наукові підходи до цифровізації бухгалтерського обліку, податкового обліку, фінансової звітності за МСФЗ і ролі інформаційних систем у підвищенні якості фінансової інформації.

Запропоновано концептуальну модель цифрової трансформації бухгалтерського обліку, яка відображає взаємозв'язок між цифровізацією економіки, впровадженням інформаційних технологій, автоматизацією облікових процесів, інтеграцією бухгалтерського та податкового обліку, використанням МСФЗ, підвищенням якості фінансової інформації та формуванням ефективних управлінських рішень. Розроблено поетапну модель управління змінами при впровадженні інформаційних систем у систему бухгалтерського обліку та оподаткування підприємств, що охоплює діагностику чинної системи, формування стратегії цифрової трансформації, впровадження інформаційних систем, гармонізацію облікової політики з вимогами МСФЗ та моніторинг ефективності цифрових змін.

This article examines the specifics of managing changes in the accounting and taxation of business entities through the use of information systems and compliance with International Financial Reporting Standards in the context of the digitalization of the economy. The current stage of global economic development is characterized by widespread digitalization, the rapid proliferation of information technologies, and the blurring of borders for the movement of capital. Under these conditions, financial reporting ceases to be merely a tool for retrospective analysis and increasingly takes on the significance of a strategic information resource that determines the quality of management, investment, and regulatory decisions. In this context, the harmonization of national accounting systems with IFRS emerges as a fundamental prerequisite for

building trust among global market participants, ensuring the comparability of financial information, and enhancing business transparency.

It has been demonstrated that digital transformation is changing traditional approaches to accounting, tax administration, and financial reporting, driving a shift toward integrated digital solutions, the automation of accounting procedures, electronic document management, data analytics, and the standardization of reporting. This paper summarizes scientific approaches to the digitization of accounting, tax accounting, and financial reporting under IFRS, as well as the role of information systems in improving the quality of financial information. A conceptual model of the digital transformation of accounting is proposed, reflecting the interrelationship between the digitalization of the economy, the implementation of information technologies, the automation of accounting processes, the integration of financial and tax accounting, the use of IFRS, improving the quality of financial information, and the formulation of effective management decisions. A phased model for change management has been developed for the implementation of information systems in corporate accounting and taxation systems.

This model encompasses the assessment of the existing system, the formulation of a digital transformation strategy, the implementation of information systems, the alignment of accounting policies with IFRS requirements, and the monitoring of the effectiveness of digital changes. It has been demonstrated that the digitization of tax processes enhances the transparency of tax calculations, reduces the risk of errors, and improves the effectiveness of tax control. The practical significance of these findings lies in the development of management recommendations for improving the accounting and taxation system in the context of the digital economy.

Ключові слова: *цифровізація економіки, бухгалтерський облік, оподаткування, інформаційні системи, ERP-системи, МСФЗ, управління змінами, фінансова звітність, податкова прозорість.*

Keywords: *digitalization of the economy, accounting, taxation, information systems, ERP systems, IFRS, change management, financial reporting, tax transparency.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується тотальною цифровізацією, інтенсивним поширенням інформаційних технологій і стиранням кордонів для руху капіталу. За таких умов фінансова звітність перестає бути лише інструментом ретроспективного аналізу та дедалі більше набуває значення стратегічного інформаційного ресурсу, що визначає якість управлінських, інвестиційних і регуляторних рішень. У цьому контексті гармонізація національних систем обліку з Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) постає фундаментальною передумовою формування довіри між суб'єктами глобального ринку, забезпечення порівнянності фінансової інформації та підвищення прозорості бізнесу.

Цифровізація економіки зумовлює необхідність перегляду традиційних підходів до організації бухгалтерського обліку, оподаткування та управління фінансовою інформацією підприємств. Використання ERP-систем, хмарних рішень, електронного документообігу, інтегрованих баз даних, аналітики даних та інших цифрових сервісів не лише прискорює обробку інформації, а й істотно розширює можливості автоматизації облікових процесів, інтеграції бухгалтерського та податкового обліку, підвищення точності розрахунків і якості фінансової звітності.

За таких умов бухгалтерський облік виходить за межі традиційної функції фіксації господарських операцій і перетворюється на важливий інструмент інформаційного забезпечення управління. Цифрові технології надають оперативний доступ до фінансових даних, підвищують аналітичність облікової інформації, сприяють прозорості податкових розрахунків і створюють умови для більш ефективного податкового адміністрування та контролю. Водночас цифрова трансформація облікової системи потребує узгодження технологічних, методичних і нормативних компонентів, серед яких особливе місце належить стандартизації фінансової звітності на основі МСФЗ.

Унаслідок цього зростають вимоги до швидкості, прозорості, зіставності, верифікованості та аудитопридатності облікової й податкової інформації. Відсутність системного підходу до цифрових змін може призводити до

несвоєчасних коригувань, помилок у податкових розрахунках, порушення цілісності даних і зниження якості фінансової звітності. Саме тому дослідження впливу цифровізації на трансформацію бухгалтерського обліку, податкових процесів і застосування МСФЗ набуває особливої актуальності як у теоретичному, так і в практичному аспектах.

Наукова новизна дослідження полягає в розробленні концептуальної та поетапної моделей цифрової трансформації обліку та оподаткування в умовах застосування інформаційних систем і дотримання МСФЗ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика цифровізації обліку, оподаткування та фінансової звітності посідає важливе місце в сучасних наукових дослідженнях, оскільки пов'язана з трансформацією інформаційного забезпечення управління суб'єктами бізнесу. У науковій літературі бухгалтерський облік дедалі частіше розглядається не лише як система реєстрації господарських операцій, а як інтегрована інформаційна платформа, пов'язана з цифровими сервісами, аналітичними інструментами, податковими модулями та механізмами формування фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів [13;19;20].

Зарубіжні та вітчизняні дослідження підтверджують, що цифрова трансформація позитивно впливає на якість, порівнянність, оперативність і прозорість облікової інформації [13;15;20]. У працях, присвячених автоматизації облікових процесів, акцентовано увагу на ролі штучного інтелекту, машинного навчання, blockchain, хмарних рішень та автоматизованих платформ обробки даних, які підвищують ефективність облікових процедур, знижують вплив людського фактора та розширюють аналітичні можливості системи обліку [14;15]. Водночас автори наголошують, що цифровізація супроводжується новими викликами, зокрема щодо інформаційної безпеки, якості даних, адаптації облікової політики та оновлення професійних компетентностей фахівців [5;15;18].

У дослідженнях українських науковців цифровізація бухгалтерського обліку переважно розглядається через модернізацію національної облікової системи, впровадження ERP-рішень, хмарних технологій, електронного

документообігу, BigData та цифрових форматів звітності [2;3;11;16;19]. Підкреслюється, що такі інструменти сприяють автоматизації облікових процесів, покращують організацію інформаційних потоків і підвищують якість фінансових даних, однак потребують належного організаційного супроводу та системного впровадження [2;8;16]. Окрему увагу приділено цифровізації фінансової звітності за МСФЗ, зокрема розвитку електронного подання звітності та використанню цифрових форматів розкриття інформації [1]. При цьому МСБО 1 виступає нормативною основою, що визначає вимоги до структури, змісту та зіставності фінансової звітності, а отже забезпечує методологічний базис її стандартизації в умовах цифровізації [7].

Важливим напрямом сучасних досліджень є цифровізація податкового обліку та податкового адміністрування. У працях вітчизняних авторів доведено, що автоматизація податкових процедур, електронний документообіг, цифровий обмін даними, електронна звітність і аналітичні системи підвищують прозорість податкових розрахунків, точність визначення податкових зобов'язань та ефективність контролю [6;9;12]. Особлива увага приділяється інтеграції бухгалтерських і податкових систем, автоматизованому контролю податкових ризиків та ролі цифровізації як інструменту зниження тінізації економіки [9; 12].

Загалом результати аналізу літератури свідчать, що в наукових працях достатньо ґрунтовно висвітлено окремі аспекти цифровізації бухгалтерського обліку, податкового адміністрування, використання інформаційних систем і стандартизації фінансової звітності на основі МСФЗ. Водночас більшість досліджень зосереджується переважно на технологічних або методичних складових цифрової трансформації, тоді як питання комплексного поєднання інформаційних систем, інтеграції бухгалтерського та податкового обліку, вимог МСФЗ і механізмів управління змінами залишаються недостатньо розробленими. Це зумовлює необхідність подальшого дослідження управління змінами в обліку та оподаткуванні суб'єктів бізнесу як цілісного процесу адаптації до умов цифровізації економіки [5;6;9;15;18].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є теоретичне обґрунтування та розробка концептуальних засад управління змінами в системі обліку та оподаткування суб'єктів господарювання шляхом інтеграції сучасних інформаційних систем та вимог МСФЗ в умовах цифрової трансформації економіки для забезпечення високої якості фінансової інформації та ефективності управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифровізація економіки формує нові умови функціонування підприємств, у яких інформаційні системи відіграють ключову роль у забезпеченні ефективності управління фінансовими процесами. За таких умов бухгалтерський облік трансформується зі системи фіксації господарських операцій у складну інформаційно-аналітичну систему, що забезпечує формування, обробку, узагальнення та аналіз фінансових даних для прийняття управлінських рішень.

Трансформація традиційної системи бухгалтерського обліку виявляється у зміні методів обробки фінансової інформації, впровадженні інформаційних систем управління підприємствами, автоматизації облікових процедур та інтеграції бухгалтерського, управлінського і податкового обліку в єдине цифрове середовище. При цьому важливо, що така трансформація має здійснюватися як керований процес змін, узгоджений із вимогами до якості фінансової інформації, прозорості податкових розрахунків і стандартизації фінансової звітності на основі МСФЗ.

Для більш повного розуміння особливостей цифрової трансформації бухгалтерського обліку доцільно порівняти характеристики традиційної та цифрової моделей обліку (Табл. 1).

Таблиця 1. Порівняльна характеристика традиційного та цифрового бухгалтерського обліку

Критерій	Традиційний бухгалтерський облік	Цифровий бухгалтерський облік
Організація облікових процесів	Використання паперових документів та локальних облікових програм	Використання інтегрованих інформаційних систем та цифрових платформ
Обробка фінансової інформації	Ручна або частково автоматизована	Переважно автоматизована обробка даних
Джерела інформації	Бухгалтерські документи та внутрішні звіти	Інтегровані інформаційні системи, бази даних, цифрові платформи
Швидкість обробки інформації	Низька або середня	Висока, обробка даних у режимі реального часу
Точність фінансових даних	Залежить від людського фактора	Висока завдяки автоматизації облікових процесів
Аналітичні можливості	Обмежені	Використання аналітичних платформ, ВІ-систем
Доступ до фінансової інформації	Локальний доступ	Дистанційний доступ через хмарні системи
Інтеграція облікових систем	Часткова	Висока інтеграція фінансових, управлінських та податкових даних
Прозорість фінансової інформації	Обмежена	Висока завдяки цифровим технологіям
Використання міжнародних стандартів	Частково	Висока інтеграція з вимогами МСФЗ

Джерело: сформовано на основі [1;7;9;11;17;18;20].

Порівняння традиційної та цифрової моделей бухгалтерського обліку свідчить, що цифровізація змінює не лише технічні засоби ведення обліку, а й загальну логіку формування, обробки та використання фінансової інформації. У сучасних умовах трансформація облікової системи пов'язана з переходом до інтегрованих інформаційних рішень, автоматизацією облікових процедур, розширенням аналітичних можливостей та посиленням вимог до якості, прозорості й оперативності даних.

Одним із ключових інструментів такої трансформації є інформаційні системи управління бізнес-структурою, зокрема ERP-системи, хмарні сервіси та цифрові платформи обробки даних. Їх використання забезпечує інтеграцію бухгалтерського, управлінського та податкового обліку в єдиному інформаційному середовищі, зменшує трудомісткість облікових процедур,

підвищує точність фінансових показників і створює передумови для оперативного управління фінансовими ресурсами бізнес-структури. Особливої актуальності цифрові інструменти набувають у сферах обліку складних фінансових об'єктів, зокрема фінансових інструментів і ризик-орієнтованих операцій, де автоматизація обробки даних та використання спеціалізованих програмних рішень сприяють підвищенню точності оцінювання, своєчасності відображення змін і якості аналітичного супроводу управлінських рішень [4].

У результаті цифрові технології стають основою не лише автоматизації обліку, а й побудови більш гнучкої, прозорої та керованої системи інформаційного забезпечення управління.

Важливого значення в цих умовах набуває цифровізація податкових процесів. Електронне адміністрування податків, цифрова податкова звітність, інтеграція бухгалтерських і податкових систем, використання електронних реєстрів, електронного документообігу, аналітики даних і автоматизованого контролю ризиків сприяють підвищенню точності податкових розрахунків, зменшенню впливу людського фактора та посиленню прозорості податкової інформації.

Таким чином, цифровізація формує причинно-наслідковий зв'язок, за якого автоматизація облікових процесів забезпечує більш надійні й верифіковані дані, а це, у свою чергу, підвищує ефективність податкового контролю та якість управлінських рішень.

Не менш важливою складовою цифрової трансформації є дотримання вимог МСФЗ, які забезпечують стандартизацію, зіставність і прозорість фінансової звітності. Поєднання цифрових інформаційних систем із міжнародними стандартами фінансової звітності створює методологічну основу для підвищення якості фінансової інформації та зміцнення довіри до неї з боку внутрішніх і зовнішніх користувачів. Отже, цифрова трансформація обліку та оподаткування має розглядатися як комплексний і керований процес змін, у межах якого інформаційні технології, автоматизація, інтеграція облікових підсистем і використання МСФЗ формують єдину логіку підвищення ефективності управління та прозорості бізнесу.

З метою узагальнення взаємозв'язку між ключовими елементами цифрової трансформації бухгалтерського обліку доцільно подати концептуальну модель, яка відображає послідовний вплив цифровізації економіки на впровадження інформаційних технологій, автоматизацію облікових процесів, інтеграцію бухгалтерського та податкового обліку, використання МСФЗ, підвищення якості фінансової інформації та формування ефективних управлінських рішень і прозорості бізнесу (Рис. 1).

Рис. 1. Концептуальна модель цифрової трансформації обліку та оподаткування

Джерело: розроблено авторами.

Окреме місце в поданій моделі посідає використання МСФЗ, оскільки саме міжнародні стандарти фінансової звітності забезпечують прозорість, порівнянність і стандартизацію фінансової інформації, що є необхідною умовою довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших стейкхолдерів. У цифровій економіці, де швидкість обробки й інтерпретації даних має принципове значення, МСФЗ виконують функцію єдиної методологічної основи, що уніфікує підходи до визнання, оцінки та розкриття облікової інформації. Водночас цифрові інформаційні системи істотно полегшують практичне впровадження МСФЗ, оскільки дають змогу автоматизувати

трансформацію даних, забезпечувати узгодженість показників, використовувати машиночитані формати звітності та підвищувати оперативність формування фінансової інформації. Саме тому в концептуальній моделі МСФЗ виступають логічною ланкою між інтеграцією бухгалтерського і податкового обліку та підвищенням якості фінансової інформації.

Подана концептуальна модель відображає логіку взаємозв'язку між цифровізацією економіки, впровадженням інформаційних технологій, автоматизацією облікових процесів, інтеграцією бухгалтерського та податкового обліку, використанням МСФЗ і підвищенням якості фінансової інформації. Водночас практична реалізація такої моделі на рівні конкретного підприємства потребує не лише технологічного оновлення, а й чітко організованого процесу управління змінами. Це зумовлено тим, що впровадження інформаційних систем у сферу обліку та оподаткування охоплює одночасно організаційні, методичні, технологічні та нормативні аспекти трансформації.

У зв'язку з цим цифрова трансформація бухгалтерського обліку та оподаткування має розглядатися як поетапний процес, у межах якого послідовно здійснюються діагностика чинної системи, формування стратегії цифрових змін, впровадження інформаційних рішень, узгодження облікової політики з вимогами МСФЗ та оцінка досягнутих результатів. Саме такий підхід дає змогу забезпечити не лише технічну інтеграцію цифрових інструментів, а й підвищення якості фінансової інформації, прозорості податкових розрахунків та ефективності управління підприємством.

З огляду на це доцільно запропонувати поетапну модель управління змінами при впровадженні інформаційних систем у систему бухгалтерського обліку та оподаткування підприємств.

Етап 1. Діагностика існуючої системи бухгалтерського обліку та оподаткування. На першому етапі здійснюється комплексний аналіз організації бухгалтерського обліку та податкового адміністрування на підприємстві. Оцінюються рівень автоматизації облікових процесів, ефективність використання інформаційних ресурсів, структура інформаційних потоків, ступінь інтеграції фінансових і податкових даних у систему управління

підприємством, а також наявні організаційні та технологічні обмеження. Метою цього етапу є виявлення проблемних аспектів функціонування облікової системи, визначення готовності підприємства до цифрових змін та ідентифікація можливостей для подальшої трансформації.

Етап 2. Формування стратегії цифрової трансформації обліку та оподаткування. На другому етапі формується стратегія цифрової трансформації системи бухгалтерського обліку та оподаткування підприємства. Визначаються ключові напрями впровадження інформаційних систем, обираються відповідні програмні рішення (ERP-системи, хмарні облікові системи, системи електронного документообігу), а також окреслюються необхідні організаційні, технологічні та методичні зміни. Важливим завданням цього етапу є узгодження цифрової трансформації облікових і податкових процесів зі стратегічними цілями розвитку підприємства, а також визначення очікуваних результатів і критеріїв оцінки ефективності змін.

Етап 3. Впровадження інформаційних систем і організаційна адаптація. Третій етап передбачає безпосереднє впровадження інформаційних систем у систему бухгалтерського та податкового обліку підприємства. На цьому етапі здійснюються інтеграція програмного забезпечення в систему управління підприємством, автоматизація облікових процедур, впровадження електронного документообігу та створення єдиної інформаційної бази фінансових і податкових даних. Одночасно відбувається адаптація внутрішніх регламентів, розподілу функцій і відповідальності між працівниками, а також підготовка персоналу до роботи в новому цифровому середовищі. Використання сучасних інформаційних систем дозволяє підвищити ефективність облікових процесів, оперативність формування фінансової інформації та узгодженість бухгалтерських і податкових даних.

Етап 4. Гармонізація облікової політики з вимогами МСФЗ. На цьому етапі здійснюється адаптація облікової політики підприємства, облікових процедур і підходів до формування звітності відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності. У поєднанні з цифровими технологіями впровадження МСФЗ забезпечує стандартизацію, прозорість, порівнянність і

верифікованість фінансової інформації, що підвищує її якість та аналітичну цінність для користувачів. Це створює передумови для зміцнення довіри з боку інвесторів, підвищення інвестиційної привабливості підприємства та його інтеграції у глобальне економічне середовище.

Етап 5. Моніторинг та оцінка ефективності цифрової трансформації. Заключний етап передбачає оцінку результативності впровадження інформаційних систем у систему бухгалтерського обліку та оподаткування підприємства. Аналізуються досягнуті результати цифрової трансформації, оцінюються рівень автоматизації облікових процесів, якість фінансової інформації, прозорість податкових розрахунків, ефективність управлінських рішень та ступінь адаптації підприємства до нових умов функціонування. Отримані результати використовуються для подальшого вдосконалення облікової системи, коригування цифрової стратегії та підвищення результативності управління змінами на підприємстві.

Отримані результати дають підстави сформулювати низку управлінських пропозицій щодо вдосконалення системи бухгалтерського обліку та оподаткування підприємств в умовах цифровізації економіки. Ключовими напрямками таких змін мають стати інтеграція бухгалтерського, управлінського та податкового обліку в єдиному інформаційному середовищі підприємства, розширення використання ERP-систем, хмарних сервісів, систем електронного документообігу та інструментів бізнес-аналітики. Це сприятиме підвищенню оперативності обробки даних, зменшенню впливу людського фактора, покращенню якості фінансової інформації та посиленню аналітичної підтримки управлінських рішень. Важливого значення також набувають гармонізація облікової політики з вимогами МСФЗ, розвиток цифрових компетенцій бухгалтерів і фінансових менеджерів, а також використання цифрових платформ для постійного моніторингу фінансових показників і податкових розрахунків. У сукупності такі заходи забезпечують більш високий рівень прозорості, адаптивності та результативності системи обліку й оподаткування підприємства в умовах цифрової економіки [10; 17].

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що цифровізація економіки суттєво трансформує систему бухгалтерського обліку та оподаткування суб'єктів бізнесу, змінюючи традиційні підходи до формування, обробки, узагальнення та використання фінансової інформації. Обґрунтовано, що система обліку підприємства в умовах цифрової трансформації базується на взаємодії цифрових інформаційних систем, стандартизації фінансової звітності на основі МСФЗ та адаптивного управління змінами. Саме поєднання цих компонентів забезпечує підвищення якості фінансової інформації, її прозорості, порівнянності та придатності для прийняття ефективних управлінських рішень.

Доведено, що цифровізація податкових процесів створює синергетичний ефект, оскільки автоматизація розрахунків, електронне адміністрування, інтеграція інформаційних баз, електронний документообіг та аналітика даних підвищують прозорість податкових розрахунків, зменшують імовірність технічних і методичних помилок, посилюють ризик-орієнтований контроль та сприяють підвищенню податкової дисципліни. Установлено, що цифрові технології формують нову якість податкової прозорості як передумову результативного контролю та ефективнішого податкового адміністрування.

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні концептуальної моделі цифрової трансформації бухгалтерського обліку та оподаткування, у якій інтегровано інформаційні системи, автоматизацію облікових процесів, використання МСФЗ і управління змінами, а також у розробленні поетапної моделі управління змінами при впровадженні інформаційних систем у систему бухгалтерського обліку та оподаткування підприємств. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні управлінських пропозицій щодо інтеграції бухгалтерського, управлінського та податкового обліку в єдиному цифровому середовищі, розширення використання ERP-систем, хмарних сервісів, систем електронного документообігу, аналітичних платформ, а також гармонізації облікової політики з вимогами МСФЗ і розвитку цифрових компетенцій персоналу.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення методик кількісної оцінки ефекту цифрових змін у системах обліку та оподаткування,

формування галузевих КРІ для ризик-орієнтованого контролю, а також обґрунтування підходів до забезпечення кіберстійкості, аудитопридатності та надійності фінансової звітності в умовах використання хмарних ERP-систем і XBRL-звітності.

Література

1. Кіляр О., Синькевич Н. Звітність за МСФЗ в умовах діджиталізації бізнес-процесів. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. Вип. 2(25). С. 287–295. URL: <https://doi.org/10.33108/sepd2022.02.287>
2. Кудлаєва Н.В., Косташ Т.В., Михалків А.А. Вплив цифрових технологій на трансформацію системи бухгалтерського обліку в Україні. *Zenodo*. 2025. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14635426>
3. Кузьменко О.П., Багрій К.Л., Мельянова Л.В. Розвиток бухгалтерського обліку в контексті глобальних цифрових трансформацій. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.60>
4. Кулик Р.Р. Цифровізація обліку фінансових інструментів страхування цінових ризиків. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2025. № 3(17). URL: <http://doi.org/10.32750/2025-0354>
5. Людвенко Д. В., Томілова-Яремчук Н.О., Крупа Н. М., Непочатенко А.В., Курмазенко О. В. Сучасні виклики національній системі бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації бізнесу. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2025. Вип. 2(116). URL: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-2-17>
6. Манухіна М.Ю., Тацій І.В., Серікова О.М. Роль цифрових технологій у забезпеченні прозорості податкового обліку. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2025. № 3 (289). С. 28–37. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2025-289-3-28-37>
7. МСБО 1. Подання фінансової звітності : Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1. Міністерство фінансів України. URL:

https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%201_ukr_2024.pdf

8. Новіков В.В. Диджиталізація бухгалтерського обліку малих підприємств. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 3(105). С. 81–88. URL: [https://doi.org/10.26642/jen-2023-3\(105\)-81-88](https://doi.org/10.26642/jen-2023-3(105)-81-88)

9. Пономарьова Н.А., Лоскоріх Г.Л., Шебештень Е. Г. Аналіз інноваційних підходів до податкового обліку в умовах цифровізації економіки. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2025. Вип. 44. С. 56–66. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14894511>

10. Семанюк В., Мельник Н. Вплив цифрових технологій на інформаційне середовище бізнесу в умовах п'ятої промислової революції. *Вісник економіки*. 2022. Вип. 3. С. 203–212. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.03.203>

11. Спільник П., Забігайло В., Забігайло О. Цифрова трансформація в бухгалтерського обліку: тренди та перспективи. *Економічний аналіз*. 2024. Т. 34. № 2. С. 372–384. URL: <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.372>

12. Хмиз М., Петков С., Милянник З., Мазур Ю., Козяр Р., Гудима В., Проць І. Цифровізація податкової системи та податкове регулювання як інструмент боротьби з тіньовою економікою. *Path of Science*. 2023. Т. 9. № 9. С. 1008–1015. DOI: <https://doi.org/10.22178/pos.96-13>

13. Alhasana K. A. H., Alrowwad A. M. M. National standards of accounting and reporting in the era of digitalization of the economy. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2022. № 1(42). С. 154–161. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.42.2022.3727>

14. Kanaparthi V. Exploring the Impact of Blockchain, AI, and ML on Financial Accounting Efficiency and Transformation. *In: Multi-Strategy Learning Environment*. 2024. P. 353–370. URL: https://doi.org/10.1007/978-981-97-1488-9_27

15. Sampaio C., Silva R. Digital Transformation in Accounting: An Assessment of Automation and AI Integration. *International Journal of Financial Studies*. 2025. Vol. 13(4). URL: <https://doi.org/10.3390/ijfs13040206>

16. Selivanova N. M., Kalabina V. O., Minzhyrian N. I. Цифровізація ведення бухгалтерського обліку та подання фінансової звітності в Україні. *Економіка: реалії часу*. 2024. № 4(74). С. 89–98. URL: <https://doi.org/10.15276/ETR.04.2024.10>
17. Shchyrba I., Lokhanova N., Holiachuk N., Shevchenko V., Karpenko Y. The impact of digital technologies on accounting transformation. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2025. Vol. 103. No. 18. P. 7255–7268. URL: <https://www.jatit.org/volumes/Vol103No18/3Vol103No18.pdf>
18. Shepeliuk V. Digital Transformation of Accounting and Analytical Processes in Ukraine: Trends, Challenges, and Security Imperatives (2020–2025). *Economics, Finance and Management Review*. 2025. № 3(23). С. 58–66. URL: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2025-3-58-66>
19. Shapovalova A., Kuzmenko O., Polishchuk O., Larikova T., Myronchuk Z. Modernization of the national accounting and auditing system using digital transformation tools. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2023. № 4(51). С. 33–52. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.51.2023.4102>
20. Yang J., Ying L., Xu X. Digital transformation and accounting information comparability. *Finance Research Letters*. 2024. Vol. 61. 104993. URL: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.104993>

References

1. Kiliar, O. and Synkevych, N. (2021), “IFRS reporting in the conditions of digitalization of business processes”, *Sotsial'no-ekonomichni problemy i derzhava*, vol. 2(25), pp. 287–295. <https://doi.org/10.33108/sepd2022.02.287>.
2. Kudlaieva, N.V. Kostash, T.V. and Mykhalkiv, A.A. (2025), “The impact of digital technologies on the transformation of the accounting system in Ukraine”, Zenodo, [Online]. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14635426>.
3. Kuzmenko, O.P. Bahrii, K.L. and Meliankova, L.V. (2024), “Development of accounting in the context of global digital transformations”, *Efektivna ekonomika*,

[Online], vol. 8. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.60> (Accessed 11 March 2026).

4. Kulyk, R.R. (2025), “Digitalization of accounting for financial instruments of price risk insurance”, *European scientific journal of Economic and Financial innovation*, [Online], vol. 3(17). <http://doi.org/10.32750/2025-0354>.

5. Liudvenko, D.V. Tomilova-Yaremchuk, N.O. Krupa, N.M. Nepochatenko, A.V. and Kurmazenko, O.V. (2025), “Modern challenges to the national accounting system in the conditions of digital business transformation”, *Naukovyj visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli*, [Online], vol. 2(116). <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-2-17>.

6. Manukhina, M.Yu. Tatsii, I.V. and Serikova, O.M. (2025), “The role of digital technologies in ensuring the transparency of tax accounting”, *Visnyk Skhidnoukrains'koho natsional'noho universytetu imeni Volodymyra Dalia*, vol. 3(289), pp. 28–37. <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2025-289-3-28-37>.

7. Ministry of Finance of Ukraine (2024), “IAS 1. Presentation of Financial Statements: International Accounting Standard 1”, available at: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%201_ukr_2024.pdf (Accessed 10 March 2026).

8. Novikov, V.V. (2023), “Digitalization of accounting for small enterprises”, *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, vol. 3(105), pp. 81–88. [https://doi.org/10.26642/jen-2023-3\(105\)-81-88](https://doi.org/10.26642/jen-2023-3(105)-81-88).

9. Ponomariova, N.A. Loskorikh, H.L. and Shebeshten, E.H. (2025), “Analysis of innovative approaches to tax accounting in the conditions of digitalization of the economy”, *Naukovi zapysky L'vivs'koho universytetu biznesu ta prava*, vol. 44, pp. 56–66. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14894511>.

10. Semaniuk, V. and Melnyk, N. (2022), “The impact of digital technologies on the business information environment in the conditions of the fifth industrial revolution”, *Visnyk ekonomiky*, vol. 3, pp. 203–212. <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.03.203>.

11. Spilnyk, P. Zabiailo, V. and Zabiailo, O. (2024), "Digital transformation in accounting: trends and prospects", *Ekonomichnyj analiz*, vol. 34, no. 2, pp. 372–384. <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.372>.

12. Khmyz, M. Pietkov, S. Mylianyk, Z. Mazur, Yu. Koziar, R. Hudyma, V. and Prots, I. (2023), "Digitalization of the tax system and tax regulation as a tool for combating the shadow economy", *Path of Science*, vol. 9, no. 9, pp. 1008–1015. <https://doi.org/10.22178/pos.96-13>.

13. Alhasana, K.A.H. and Alrowwad, A.M.M. (2022), "National standards of accounting and reporting in the era of digitalization of the economy", *Finansovo-kredytna diial'nist': problemy teorii i praktyky*, vol. 1(42), pp. 154–161. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.42.2022.3727>.

14. Kanaparthi, V. (2024), "Exploring the Impact of Blockchain, AI, and ML on Financial Accounting Efficiency and Transformation", In: *Multi-Strategy Learning Environment*, pp. 353–370. https://doi.org/10.1007/978-981-97-1488-9_27.

15. Sampaio, C. and Silva, R. (2025), "Digital Transformation in Accounting: An Assessment of Automation and AI Integration", *International Journal of Financial Studies*, [Online], vol. 13(4). <https://doi.org/10.3390/ijfs13040206>.

16. Selivanova, N.M. Kalabina, V.O. and Minzhyrian, N.I. (2024), "Digitalization of accounting and financial reporting in Ukraine", *Ekonomika: realii chasu*, vol. 4(74), pp. 89–98. <https://doi.org/10.15276/ETR.04.2024.10>.

17. Shchyrba, I. Lokhanova, N. Holiachuk, N. Shevchenko, V. and Karpenko, Y. (2025), "The impact of digital technologies on accounting transformation", *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, [Online], vol. 103, no. 18, pp. 7255–7268, available at: <https://www.jatit.org/volumes/Vol103No18/3Vol103No18.pdf> (Accessed 10 March 2026).

18. Shepeliuk, V. (2025), "Digital Transformation of Accounting and Analytical Processes in Ukraine: Trends, Challenges, and Security Imperatives (2020–2025)", *Economics, Finance and Management Review*, vol. 3(23), pp. 58–66. <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2025-3-58-66>.

19. Shapovalova, A. Kuzmenko, O. Polishchuk, O. Larikova, T. and Myronchuk, Z. (2023), “Modernization of the national accounting and auditing system using digital transformation tools”, *Finansovo-kredytna diial'nist': problemy teorii i praktyky*, vol. 4(51), pp. 33–52. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.51.2023.4102>.

20. Yang, J. Ying, L. and Xu, X. (2024), “Digital transformation and accounting information comparability”, *Finance Research Letters*, [Online], vol. 61, 104993. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.104993>.

Отримано редакцією журналу / Received: 15.03.26

Прорецензовано / Revised: 18.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 20.03.26